Journal of Theory & Practice in Curriculum
Vol.19 (10); 2022, 237-278

دو فصلنامهٔ نظریه و عمل در برنامهٔ درسی
سال دهم، شمارهٔ ۱۹، بهار و تابستان ۱۴۰۱، ۲۷۸-۲۳۷

کاربرد تلفیق در برنامه درسی ابتدایی: مطالعه سنتز پژوهی[1]

Application of Integration in Elementary Curriculum: A Synthesis Research Study

طاهره احمدی[2]، پروین احمدی[3]

T. Ahmadi, P. Ahmadi

چکیده : هدف این پژوهش مطالعه نظام‌مند کاربردهای تلفیق در برنامه‌درسی ابتدایی بود. رویکرد پژوهش، کیفی و با راهبرد فراترکیب بود. از روش سنتز پژوهی وتکنیک تحلیل محتوا استفادشد. جامعه موردمطالعه پژوهش های انجام‌شده داخلی از سال ۱۳۸۰ و پژوهش‌های خارجی از سال ۲۰۱۵ بود که طی واکاوی محتوایی دسته‌بندی وغربالگری انجام‌گرفته و۹۱ پژوهش که واجد شرایط ومعیارهای مدنظر بودند به‌صورت هدفمند انتخاب‌شده، کدگذاری وطبقه‌بندی صورت گرفته است. سپس، با استفاده از تحلیل محتوا ۵ کاربرد اصلی شناسایی‌شده که عبارت‌اند از: کاربرد تلفیق در برنامه درسی تربیت‌بدنی، برنامه درسی هنر، آموزش مهارت‌های زندگی در برنامه درسی، کاربرد تلفیق فاوا (فناوری اطلاعات وارتباطات) در برنامه درسی، کاربرد تلفیق در طراحی و سازمان‌دهی برنامه درسی

واژگان کلیدی: برنامه درسی، دوره ابتدایی، کاربرد تلفیق

Abstract: The purpose of this study was to systematically study the applications of integration in elementary school curricula. Therefore, the applications of integration were examined from all aspects. The research approach was qualitative and with a hybrid strategy. To achieve the above explanation, synthesis research method and content analysis technique have been used. The study population was domestic research since 1380 and foreign research since 2015, which was done through content analysis, classification and screening, and 91 studies that met the criteria and criteria were purposefully selected, coded and classified. Then, using content analysis, 5 dimensions were identified, which are: application of integration in physical education curriculum, application of integration in art curriculum and application of integration of art with other curricula, application of integration of life skills training in the program Curriculum, application of integration of ICT (information and communication technology) in curricula, design and organization of curricula.

Keywords: curriculum, elementary school, application of integration

۱ . تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۴/۰۵، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۱۸

۱ دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی ،دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهرا، ایران. رایانامه: ahmade22962@ alzahra.ac.ir

۳ دانشیار گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی ،دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه الزهرا. ایران (نویسنده مسئول)رایانامه: pahmadi@alzahra.ac.ir

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مقدمه

تلفیق برنامه درسی ویژگی بسیاری از برنامه‌های درسی جدید است که از حدود هزاره سوم در کشورهای مختلف ظهور کرده است. این ویژگی بر از بین بردن مرز بین موضوع‌های تخصصی، برای ایجاد فرصت‌های یادگیری جامع و«به‌هم‌پیوسته» متمرکز استاست(کین، بریز، بارنز و تایلر[1] ، ۲۰۲۱).تلفیق برنامه درسی "دانش آموزان را به‌عنوان فراگیران فعال در نظر گرفته تا در مورد آنچه مطالعه می‌کنند، بهترین تصمیم را بگیرند. این رویکرد برای پاسخگویی به نگرانی‌های دانش آموزان طراحی‌شده است ومدلی را فراهم می‌کند که در آن "دانش آموزان معلم می‌شوند ومعلمان یادگیرنده (وال لکیه[2]، ۲۰۱۷) . در باب ضرورت یا منطق به‌کارگیری رویکرد تلفیقی در برنامه‌ریزی درسی می‌توان به دلایل وضرورت‌های فلسفی، روان‌شناختی - تربیتی (یادگیری و رشد)، وجامعه‌شناختی اشاره کرد. شاید تزریق ویژگی چابکی، چالاکی وپویائی در برنامه‌های درسی مدرسه‌ای و ایجاد توان واکنش سریع وپاسخگویی به مسائل به‌روز را بتوان جزء مهم‌ترین امتیازات یا توجیهات روی آوردن به رویکرد تلفیقی در برنامه‌های درسی دانست. (مهر محمدی، بی‌تا). نتایج پژوهش مال آماندا[3] وآلیسا لکی[4] (۲۰۱۷) با موضوع "تلفیق برنامه درسی: بازنگری در مسائل تعلیم وتربیت مدارس" نشان می‌دهد تلفیق برنامه درسی یک اصل آموزشی است. معلمان می‌توانند برنامه‌های درسی را در حوزه‌های محتوا با تکیه بر واحدهای مطالعه، مسائل وموضوعات تلفیق کنند.واشه[5]، دیوی[6]، رائو[7]، آبراهام[8]، پالت[9] و آماکانت[10] (۲۰۱۹) در پژوهش "استفاده از یک رویکرد

[1] Kneen, Breeze, Barnes, John& Thayer
[2] Wall, Leckie
[3]. Amanda wall
[4]. Alisa lekie
[5].Vashe
[6].Davi
[7].Rao
[8].Abraham
[9].Palth
[10].Amakanth

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

تدریس تلفیقی برای تسهیل پیشرفت دانش آموزان از نتایج یادگیری در یک برنامه درسی"، دریافتند که از طریق تدریس تلفیقی، دانش یکپارچه کسب می‌شود وکاربرد رویکرد تلفیق موجب تعمیق یادگیری در یادگیرنده می‌شود. کچ [1] وتامپسون[2] (۲۰۱۷) معتقدند، تلفیق برنامه درسی حتی در مقیاس کوچک می‌تواند برای معلمان ودانش آموزان مفید باشد. طبق پژوهش یاقوتی وهمکاران (۱۳۹۳)، از دیدگاه متخصصان، امکان تلفیق برنامه درسی تربیت‌بدنی با تمام دروس دوره ابتدایی در پنج عنصر برنامه‌درسی (اهداف، انتخاب محتوا، سازمان‌دهی، روش تدریس، تجربیات یادگیری) معنی‌دار است. پژوهش رضایی وضیایی (۱۳۹۷) با عنوان "تأثیر برنامه درسی تلفیق‌شده با هنر" نشان داد: برنامه درسی تلفیقی[3] با هنر بر خلاقیت وابعاد آن‌که شامل سیالی، انعطاف‌پذیری، ابتکار وبسط است تأثیر مثبت ومعنی‌دار دارد. پژوهش کلی‌فروش، میر شمشیری وقاسم پور (۱۳۹۷) نشان داد که معلمان هر یک از مؤلفه‌های مرتبط با فرایند برنامه‌ریزی درسی را برای ایجاد برنامه درسی تلفیقی قابل‌طرح واجرا می‌دانند.

تأثیر برنامه درسی تلفیقی بر یادگیری درس علوم تجربی ومهارت تربیت‌بدنی پایه پنجم ابتدایی (طلوعی، فهیمی نژاد، طیبی ثانی و مرسل،۱٤۰۰) نشان داد تلفیق درس علوم با فعالیت‌های حرکتی، ضمن یادگیری بهتر درس علوم، در درازمدت می‌تواند موجب بهبود تندرستی جامعه وعلاقه‌مندی دانش آموزان به رشته‌های ورزشی وشکوفایی استعدادهای آنان شود.

در مقابل، رویکرد سنتی رایج در طراحی وسازماندهی برنامه درسی وبی توجهی به تلفیق برنامه درسی، پیامدهای نامطلوبی داشته که از جمله گسیختگی وپراکندگی محتوای برنامه درسی وعدم ارتباط با زندگی واقعی یادگیرندگان ودرنتیجه بی معنا بودن مطالب برای دانش آموزان را می توان برشمرد.

---

[1]. Koch
[2]. Thompson
[3]. Integrated Curriculum

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

در نیمه دهه ۱۸۹۰ تا اواخر ۱۹۲۰ که سالهای شکل‌گیری حوزه برنامه درسی است، مسئولین آموزش وپرورش آمریکا به الگوهای سازمان‌دهی برنامه درسی بین‌رشته‌ای توجه نمودند. طراحی الگوی برنامه درسی بین‌رشته‌ای نخست از دوره ابتدایی آغاز شد. مثال‌های چشمگیر این توسعه در برنامه درسی ایالات‌متحده شامل آثار چارلزدی گارمو[1] (ارتباط درونی میان مطالعات ومطالب درسی)، مک موری[2] (ارتباط میان شاخه‌های مختلف دانش با توجه به زندگی واقعی)، دیویی[3] (ارتباط میان مدرسه وجامعه)، مریام[4](تلفیق تجربه دانش آموزان) است(احمدی،۱۳۹۰)

در ایران کوشش‌هایی به‌منظور اصلاحات صورت گرفته که اغلب با جهت‌گیری‌های یادگیرنده محور وبرنامه درسی مبتنی بر فعالیت بوده است. برخی از مثال‌ها به‌طور مستقیم به‌منظور اجرای رویکرد تلفیقی در برنامه درسی نبوده است؛ لیکن آثاری از تلفیق را می‌توان در آن مشاهده نمود.۱) طرح برنامه درسی دوره انتقال که متمرکز بر مهارت‌ها وفرایند مدار بود.۲) طرح جامع آموزش معلم‌های پایه اول ودوم ابتدایی در تابستان ۱۳۷۹ ازجمله طرح‌هایی است که به رویکرد تلفیق توجه داشته است.۳) طرح مدرسه و زندگی که در سال‌های ۱۳۸۲ و۱۳۸۳ در برخی از مدارس ابتدایی شهر تهران انجام گرفت که به نام پروژه‌های تلفیقی خوانده شد (احمدی،۱۳۹۰).

با انجام رساله دکتری با عنوان "طراحی الگوی برنامه درسی تلفیقی ومقایسه آن با برنامه درسی موجود دوره ابتدایی در نظام آموزشی ایران" (احمدی،۱۳۸۰)، مفهوم تلفیق به طور جدی تر وارد ادبیات پژوهشی کشور شد. از آن پس، برنامه درسی دوره ابتدایی تلفیق در انواع مختلف را تجربه نموده است. ازآنجا که تاکنون پژوهش مجزایی به‌طور خاص به بررسی کاربرد تلفیق در برنامه درسی ابتدایی نپرداخته و با توجه به گذر زمان در مفهوم تلفیق وانواع پژوهش‌های این حوزه در ایران وجهان، پژوهش

[1]. Charls Degarmo
[2].Macmury
[3].Dewey
[4].Meriam

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

حاضرقصد دارد با تحلیل کاربردهای مختلف تلفیق در برنامه‌های درسی دوره ابتدایی از طریق واکاوی پژوهش‌ها در این زمینه و تجمیع یافته‌ها به سؤال زیر پاسخ دهد:

با توجه به تجمیع نتایج مطالعات، چه کاربردهایی رویکرد تلفیق در برنامه درسی ابتدایی دارد؟

شناسایی کاربردهای تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی می‌تواند راهگشای تمامی متصدیان نظام تعلیم و تربیت کشور، به وبژه، معلمان وبرنامه ریزان درسی باشد.

روش‌شناسی پژوهش

رویکرد پژوهش کیفی وبر اساس فراترکیب چارچوب‌های نظری وپژوهش‌های مرتبط پیشین است که با روش سنتز پژوهی وتکنیک تحلیل محتوا انجام‌شد. جامعه موردمطالعه شامل مقالات وپایان‌نامه‌هایی است که در رابطه با موضوع کاربرد تلفیق به‌صورت کمی یا کیفی از سایت های معتبر داخلی وخارجی استخراج گردیده است. مقالات وپایان‌نامه‌های داخلی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۹ و خارجی از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۱ موردبررسی قرارگرفته‌اند. سایت‌های خارجی Springer،Wepof since ،Scopus ، Eric، Google shcolar، Since Direct،paperhub ،Oted وسایت‌های معتبر داخلی ازجمله SID، Magiran، Ganj مورد بررسی قرار گرفتند. کلیدواژه‌های مورد جستجو عبارت از Integration، Mathematical integration, Integration Integration of sciences, Integration of art, with technology می باشند.

elementary School,. Integration in physical education , Integrated applications,ابتدا، متن هرکدام از مقاله‌ها یا پایان‌نامه‌ها جهت برداشت کلی ومیران ارتباط با موضوع پژوهش، یک‌بار به‌صورت اجمالی مطالعه شد وسپس، به‌صورت مضمونی این واحدها تحلیل‌شده وکدگذاری شدند. کدگذاری واحدهای معنایی را تا رسیدن به حد اشباع یعنی زمانی که دیگر کد جدیدی به دست نیاید، ادامه دادیم. بعد از اتمام فرایند واحد تحلیل، این کدها بر اساس شباهت یا قرابتی که با یکدیگر دارند، مقوله‌بندی شده ودرنهایت، ابعاد اصلی وزیر طبقه‌هایی از داده‌های

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کیفی استخراج شدند. ابتدا، پژوهش‌های موردنظر، با توجه به تاریخ انتشار ونوع پژوهش وبر اساس معیارهای انتخاب وتعیین راهبردهای جستجوی اسناد وپایگاه‌ها انتخاب‌شده وچکیده آن‌ها خوانده شدند وبر اساس کیفیت مقالات ومیزان مرتبط بودن آن‌ها ۹۱ مورد به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب‌شد (جدول شماره ۱).

جدول ۱. اسناد موردبررسی در حوزه کاربرد تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
۱	مقاله	**روش‌های یاددهی- یادگیری برنامه درسی تلفیقی تربیت اجتماعی در دوره ابتدایی**	۱۳۹۹	غلامیان، هاشمی، ماشینی و بهروزچی،۱۳۹۹
۲	مقاله	ضرورت‌های برنامه درسی چند فرهنگی در دوره ابتدایی: تبیین ویژگی‌ها بر اساس روی آورد تلفیق	۱۳۹۹	عقیلی، علی عسگری، حسینی خواه حکیم زاده و صادقی
۳	مقاله	تلفیق برنامه درسی: چالش‌های مدارس ابتدایی ومتوسطه در تدوین برنامه درسی جدید در هنرهای زبانی	۲۰۲۰	نین[1]، برز[2]، بارنز[3]، جان[4]، تیر[5]
٤	مقاله	دیدگاه‌ها وموانع معلمان ومتولیان در مورد تلفیق دانش بومی در دوره ابتدایی	۲۰۲۰	گاوندر[6]، موتندرا[7]
5	مقاله	چه اهمیتی دارد؟ یک تحلیل آموزشی از تلفیق ICT توسط معلمان در مدارس ابتدایی	۲۰۲۰	کجلتز توتر[8]
6	مقاله	تلفیق TAM در یادگیری موضوعی؛ مطالعه مقدماتی یادگیری فرهنگ بومی در	۲۰۲۰	مونجیاتون[1]، نوویان[2]، زوفرایدی[3]، ارلیسناوتی[4] و

[1].Knen
[2]. Breeze
[3]. Barnes
[4]. John
[5]. Thayer
[6]. Govender
[7]. Mutendera
[8]. Kjellsdotter

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
		مدارس ابتدایی		آنتوسا[5]
7	مقاله	یک مدل تلفیقی علوم کامپیوتر ورباتیک برای دبستان: ارزیابی در یک مقیاس وسیع برای معلمان پیش از خدمت	۲۰۲۰	مانتجیاتن[6] و همکاران
8	مقاله	تلفیق فناوری در اجرای برنامه درسی: اعتقادات وتمایل معلمان به تغییر	۲۰۲۰	آدنان[7]، عبدوحید[8]، عبد مجید[9]، جعفر[10] و اسماعیل[11]
9	مقاله	تحلیل مقایسه‌ای سیاست‌ها، استراتژی‌ها وبرنامه‌های تلفیق فناوری اطلاعات وارتباطات در آموزش‌وپرورش	۲۰۲۰	الغامدی[12] و هلند[13]
10	مقاله	عقاید معلمان در مورد تلفیق ادبیات کودکان در آموزش ویادگیری ریاضیات	۲۰۲۰	فاروگیا[14] و همکاران
11	مقاله	تلفیق آموزش محیط‌زیست در مدارس ابتدایی	۲۰۲۰	سوکما[15]، رمدهان[16] و ایندریانی[17]
12	مقاله	تلفیق یادگیری مبتنی بر پروژه برای بهبود سواد علمی دانش آموزان دبستان در مورد	۲۰۲۰	ادریاوات[18]، اوتومو[19]، رهماواتی[1] و ماردیا[2]

1. Munjiatun
2. Noviana
3. Zufriady
4. Erlisnawati
5. Antosa
6. Munjiatun
7. Adnan,
8. Abd Wahid
9. Abd Majid
10. Jaafar
11. Ismail
12. Alghamdi
13. Holland
14. Farrugia
15. Sukma
16. Ramadhan
17. Indriyani
18. Adriyawati
19. Utomo

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
		یادگیری انرژی جایگزین		
13	مقاله	تلفیق تفکر محاسباتی در مدارس ابتدایی: مطالعه موردی	2020	ین[3] و همکاران
14	مقاله	اثر تلفیق استراتژی‌های یادگیری هدف آزاد ومشارکتی در کاهش شکاف مهارت‌های تفکر خلاق دانش آموزان دبستانی	2020	سدیجا[4] و آساری[5]
15	مقاله	طراحی الگوی برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های زندگی یونسکو وآمادگی جسمانی با رویکرد تلفیقی	۲۰۲۰	رجبی ورزنی، علی عسگری وقاسمی
16	مقاله	ارزیابی تلفیق برنامه درسی ماداریس برای آموزش ابتدایی مسلمانان	۲۰۲۰	عبدالکریم[6]، سئود[7]
۱۷	مقاله	تلفیق دانش کشاورزی با موضوعات زبان، ریاضیات وعلوم برای سال اول ابتدایی تایلند	۲۰۲۰	تیتی کاسماواتی[8]
۱۸	پایان‌نامه	بررسی تطبیقی تلفیق تربیت اقتصادی در برنامه درسی دوره ابتدایی در کشورهای اسکاتلند، چین واسترالیا وارائه دلالت‌هایی برای تربیت اقتصادی در ایران	۱۳۹۸	قندهاری، مهر محمدی، طلایی، فرجی دیزجی
۱۹	مقاله	ضرورت وامکان‌سنجی به‌کارگیری رویکرد تلفیقی در برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی	۱۳۹۸	یاقوتی، جوادی پور، خسروی

1. Rahmawati
2. Mardiah
3. Yen
4. Sadijah
5. Asari
6. Abdulkarim
7. Suud
8. Titikusumawat

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
۲۰	مقاله	مطالعه پدیدار شناختی تجارب وادراک معلمان دوره ابتدایی از برنامه درسی علوم تلفیقی	۱۳۹۸	طهماسب زاده، فتحی آذر، صنیعی
۲۱	مقاله	**طراحی کیفی برنامه درسی آموزش مهارت‌های زندگی در دوره ابتدایی بر اساس نظرات خبرگان**	۱۳۹۸	کریم‌زاده، خنیفر، یزدانی، رحمتی
22	مقاله	تربیت‌بدنی تلفیقی وآموزش مفاهیم ریاضی	۱۳۹۸	میرسلیمانی، نادریان، قادرپور
۲۳	مقاله	تلفیق برنامه درسی مطالعات اجتماعی در کلاس‌های ابتدایی: مطالعه موردی در یک مدرسه روستایی پنسیلوانیا		اولیلا[1] و مکی[2]
۲٤	مقاله	یک مطالعه تجربی در مورد تلفیق نقشه‌برداری ذهن در آموزش کلاسی ریاضیات در مدارس ابتدایی.	۲۰۱۹	سان[3]
۲۵	مقاله	تلفیق رویکرد مضامین مهارت با آموزش مسئولیت شخصی وجتماعی برای آموزش یادگیری اجتماعی وعاطفی در تربیت‌بدنی ابتدایی	۲۰۱۹	ریچارد[4]، اوی[5]، رایت[6]، چریس[7]
26	مقاله	تأثیر تلفیق استم بر سواد علمی دانش آموزان دبستانی	۲۰۱۹	کاسماستاتی[8]، رامبات[9]، آریستا[1]

1. Ollila
2. Macy,
3. Sun
4. Richards
5. Ivy
6. Wright
7. Jerris
8. Kusumastuti
9. Rombot

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
27	مقاله	تلفیق واقعیت مجازی در دستورالعمل پژوهشی علمی دانش آموزان دبستانی: تأثیرات بر عملکرد حل مسئله آن‌ها	۲۰۱۹	وو[۲]، گو[۳]، ونگ[۴] و زنگ[۵]
28	مقاله	پیوند جغرافیا با ریاضیات علوم: تلفیق برنامه درسی در یک مدرسه ابتدایی	۲۰۱۹	کنیون[۶]
۲۹	مقاله	بررسی استفاده از تلفیق یادگیری تجربی در کاهش خطر بلایا در برنامه درسی دبستان	۲۰۱۹	موتاسا[۷]، کوتزه[۸]
۳۰	مقاله	مطالعه میدانی معلمان در استفاده از یک بازی دیجیتال از طریق تلفیق با برنامه درسی	۲۰۱۹	پدیکوردف[۹] واندنبرگ[۱۰]، لینچ[۱۱]، روترفورد
۳۱	مقاله	درک معلمان از تلفیق برای دانش‌آموزانی که به پشتیبانی زبانی نیاز دارند	۲۰۱۹	احمد[۱۲]
۳۲	مقاله	شیوه آموزشی تربیت‌بدنی تلفیقی مبتنی بر المپیزم	۱۳۹۷	میر سلیمانی، آرین فر
۳۳	پایان‌نامه	مطالعات تطبیقی برنامه درسی هنر دوره ابتدایی ایران وکانادا (ایالت انتاریو) و جایگاه رویکرد تلفیق در آن	۱۳۹۷	پرویزی شاد واحمدی
۳٤	مقاله	تجربه معلمان دوره ابتدایی از انواع مدل‌های تلفیق برنامه درسی	۱۳۹۷	فرند، قادری و سلیمی

1. Ariesta,
2. Wu
3. Guo
4. Wang
5. Zeng
6. Kenyon
7. Mutasa
8. Coetzee
9. Peddycord
10. Vandenberg
11. Lynch
12. Ahmed

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
۳۵	پایان‌نامه	طراحی وامکان‌سنجی الگوی مطلوب برنامه درسی تربیت زیست‌محیطی در دوره ابتدایی با رویکرد تلفیقی	۱۳۹۷	کارگزار ومهر محمدی
۳٦	مقاله	بررسی تأثیر رویکرد تلفیق برنامه درسی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر پایه چهارم	۱۳۹۷	هاشم زاده، خنجر خانی، حیدر زادگان
۳۷	مقاله	هدف‌های رفتاری دانش آموزان ابتدایی هنگام تلفیق حرکات ورزشی	۲۰۱۸	گو[1]، براسا[2]، هانون[3]
۳۸	پایان‌نامه	یک مطالعه موردی باهدف بررسی رهبری مؤثر در تلفیق فناوری در مدارس عالی ایالات‌متحده	۲۰۱۸	لورن[4]
۳۹	پایان‌نامه	رابطه بین تلفیق موسیقی وپیشرفت تحصیلی در مدارس ابتدایی جنوب غربی پورتوریکو	۲۰۱۸	آنجل[5]
٤۰	پایان‌نامه	یادگیری حرفه‌ای معلم برای تلفیق فناوری در کلاس‌های ریاضیات از طریق جوامع یادگیری آنلاین	۲۰۱۸	آبدین[6]
٤۱	مقاله	اصول آموزش هنر در مدارس ابتدایی ویرجینیای جنوبی	۲۰۱۸	دیونی[7]
٤۲	مقاله	یادگیری زبان چینی از طریق کارگاه آموزشی نوشتن قرن بیست ویکم با تلفیق	۲۰۱۸	یوبانکس[8]، ین[1]، تسنج[2]

1. Goh
2. Brusseau
3. Hannon
4. Lauren
5. Angl
6. Abidin
7. Dioone
8. Eubanks

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
		فناوری تلفن همراه در یک مدرسه ابتدایی		
٤٣	مقاله	کاهش خطر بلایای زلزله با استفاده از برنامه یادگیری سیار برای درک بهتر دانش آموزان در دوره ابتدایی	۲۰۱۸	وینارن[3]، پورواندارى[4]
٤٤	مقاله	تأثیر آموزش برنامه درسی تلفیقی ریاضی با تربیت‌بدنی بر یادگیری، یادداری ونگرش دانش‌آموزان چندپایه دوره ابتدایی در درس ریاضی	1396	معماری، اناری نژاد، شمشیری
٤٥	مقاله	بررسی تأثیر آموزش تلفیقی بر میزان یادگیری ریاضی	1396	زارعی زوارکی، طوفانی نژاد
٤٦	مقاله	آموزش هنرها به‌عنوان زبان دوم: رویکرد سیاست مدارس در تلفیق هنرها	۲۰۱۷	مارتین[5]
٤٧	مقاله	اتخاذ یک رویکرد سیستماتیک برای تلفیق آموزشی دستگاه تلفن همراه	۲۰۱۷	ماروسیز[6]، وارناوا[7]، باپارسیتودم[8]
٤٨	مقاله	کلاس‌های فعال: یک کار آزمایی تصادفی خوشه‌ای کنترل‌شده وارزیابی تأثیرات	2017	مارتین[9]، مارتاگ[10]

1. Yeh
2. Tseng
3. Winarni
4. Purwandari
5. Martin
6. Mavrotheris
7. Varnava
8. Paparistodemou
9. Martin
10. Murtagh

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
		مداخله تلفیق حرکتی بر میزان فعالیت‌های بدنی کودکان دبستانی		
٤٩	مقاله	تأثیر یک برنامه درسی تلفیقی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان	۲۰۱۷	القمدی[1]
٥٠	مقاله	فکر کردن به شکاف: پیشنهاد چارچوبی برای یادگیری معلم برای تلفیق رباتیک در مدارس ابتدایی	۲۰۱۷	کمیلری[2]
٥١	مقاله	درک معلمان ابتدایی از تلفیق ICT برای تقویت آموزش ویادگیری از طریق اجرای یک برنامه لپ‌تاپ برای هر کودک در مدارس ابتدایی رواندا	2017	مانینگب[3]، وایی[4]، هایان[5]، هیتیمانا[6]
٥٢	مقاله	توسعه تفکر ریاضی از طریق تلفیق بازی فولکلور اتنوماتمیک در آموزش ریاضی	۲۰۱۷	فوزه[7]، آمیت[8]
٥٣	مقاله	توسعه فناوری مبتنی بر مفهوم در مدارس "سنتی" و"نوآورانه": تفاوت کمی وکیفی در تلفیق فناوری	2017	دیکاستر[9]، ولمان[10]، کوپر[11]

1. Alghamdi
2. Camilleri
3 Munyengabe
4.Yiyi
5. Haiyan
6. Hitimana

7.Fouze
8.Amit
9. DeKoster
10. Volman,
11. Kuiper

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
٥٤	پایان‌نامه	تلفیق هنر، دروس پایه مشترک وسرمایه فرهنگی	2017	لارا[1]
٥٥	مقاله	آموزش کارآفرینی برای دانستن، انجام دادن وبودن در دوره ابتدایی با رویکرد تلفیقی	1396	عزیزی، مختاری
٥٦	مقاله	تأثیر آموزش تلفیقی بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس علوم	۱۳۹٦	خوش‌نشین
٥٧	مقاله	تلفیق یادگیری محتوای تربیت‌بدنی ویادگیری زبان ایرلندی در مدارس ابتدایی ومتوسطه انگلیسی در ایرلند	۲۰۱٦	کرونین[2]، مهارچی[3]، سیالیگ[4]
٥٨	مقاله	ارزشیابی برنامه فعالیت بدنی برای ریاضیات در دبستان	۲۰۱٦	ریلی[5]، لوبانس[6]، هولمز[7]، مورگان[8]
٥٩	پایان‌نامه	درک معلم از درگیری دانش‌آموز در یک کلاس تلفیق‌شده با هنر	2016	جی[9]
٦٠	پایان‌نامه	عوامل مدرسه محور در تلفیق حقوق کودک در مدارس ابتدایی	2016	موتامبو[10]
٦١	مقاله	آموزش جنسی در سنگال: تلفیق آموزش زندگی خانوادگی در برنامه درسی ملی در سنگال	۲۰۱٦	چاو[1]، چاندرا[2]، مولی[3] و اسونمر[4]

[1] Lara
[2]. Chróinín
[3]. Mhurchú
[4]. Ceallaigh
[5]. Riley
[6]. Lubans
[7]. Holmes
[8]. Morgan
[9].J
[10]. Mutambo

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
٦٢	مقاله	نقش تلفیق در برنامه درسی پایه اول ابتدایی	1395	سلیمانی، سیف نراقی، شریعتمداری و نادری
٦٣	مقاله	چگونگی تدریس ریاضی وهنر در دوره ابتدایی	1395	قدرتی، ابراهیمی، نقدی
٦٤	پایان‌نامه	ارزشیابی مقایسه‌ای کیفیت برنامه درسی تلفیقی ومجزا پایه ششم ابتدایی	1395	همایونی بخشایش، پیری، مهدیون
٦٥	مقاله	امکان اجرای برنامه درسی تلفیقی: مطالعه موردی پایه دوم	1395	رضوی، آیتی، پورشافعی
٦٦	مقاله	ارتقاء یادگیری، روحیه رقابت وهمکاری ونگرش‌های صمیمانه از طریق رویکرد آموزش تلفیقی تربیت‌بدنی بر علوم تجربی برمبنای بازی‌های گروهی	1395	خداداد و موسوی
٦٧	مقاله	تأثیر تلفیق روش‌های تدریس فرایندی ومبتنی بر بازی با درس ریاضی بر یادگیری دانش آموزان	1395	رفیعی کلهرودی، احمدی، رضازاده شیراز
٦٨	مقاله	تأثیر آموزش تلفیقی هنر در ریاضی بر میزان یادگیری وخلاقیت دانش آموزان	1395	کاظم پور
٦٩	پایان‌نامه	نگرش معلمان دبستان نسبت به تلفیق فاوا (ICT) در مطالعات اجتماعی	٢٠١٥	لوفونگلو[5]
٧٠	مقاله	پشتیبانی از برنامه درسی تلفیقی: شواهدی برای استفاده از این روش آموزشی در کلاس‌های مدارس دولتی	٢٠١٥	کاستلی[6]
٧١	مقاله	عوامل مرتبط با تلفیق آموزش‌های محیط	١٣٩٤	هوشمندان مقدم فرد، شمس

1. Chau
2. Chandra
3. Mouli
4. Svanemyr
5. Lufungulo
6. Costley

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
		زیستی با کشاورزی در برنامه‌های درسی مدارس توسط معلمان ابتدایی		
۷۲	مقاله	بررسی نگرش معلمان در خصوص تلفیق فناوری با برنامه درسی: مطالعه موردی دوره ابتدایی	۱۳۹٤	فاطمی، سلیمی، عزیزی
۷۳	پایان‌نامه	بررسی میزان توجه به کارکردهای اجرایی در برنامه‌های درسی (بخوانیم وبنویسسم) پایه سوم ابتدایی ایران و ارایه بسته آموزشی برای تدوین برنامه‌های تلفیقی	۱۳۹٤	بهروز، حاتمی، مهر محمدی وعابدی
۷٤	پایان‌نامه	بررسی عملکرد برنامه درسی مبتنی بر تربیت هنری در درس علوم تجربی پایه ششم ابتدایی با توجه به مؤلفه‌های نظام آموزشی در ایران	۱۳۹٤	انتظامی، سیف نراقی، نادری
۷۵	مقاله	**طراحی واجرای تلفیق آموزش الگوی حل‌مسأله با اصول سازنده گرایی وبررسی تأثیر آن بر یادگیری وتفکّر خلاق**	۱۳۹٤	شاهعلی زاده، دهقانی، بنی هاشم ورحیمی
۷٦	مقاله	اثربخشی روش‌های تدریس سنتی وتلفیقی تربیت‌بدنی بر یادگیری درس علوم تجربی وتوسعهٔ مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان پسر پایه دوم راهنمایی	۱۳۹۳	مظفری، صباغیان راد وحاتمی
۷۷	مقاله	بررسی امکان اجرای برنامه درسی تلفیقی در مقطع ابتدایی نظام آموزش وپرورش ایران	۱۳۹۳	رستمی مسنی، عباسی، حسینی خواه
۷۸	مقاله	رویکرد تلفیقی در برنامه درسی	۱۳۹۲	یاقوتی، حمیدی پور،

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
		تربیت‌بدنی دوره ابتدایی: تبیین امکان از دیدگاه متخصصان		جوادی
۷۹	مقاله	تلفیق علم وتکنولوژی در برنامه درسی دوره ابتدایی	۱۳۹۲	ماهرو زاده، نورآبادی
۸۰	مقاله	امکان کاربرد رویکرد تلفیق تولید هنری ومفاهیم علوم تجربـی در آموزش	۱۳۹۰	شرفی
۸۱	پایان‌نامه	ارزشیابی برنامه درسی هنر دوره ابتدایی وارائه مدل تلفیقی در برنامه درسی هنر	۱۳۹۱	سویزی، حیدر زادگان وسابقی
۸۲	مقاله	**مقایسه تأثیر آموزش به روش نقشه‌های مفهومی به‌عنوان یک روش مبتنی برساخت‌گرایی با روش تلفیقی بر یادگیری درس علوم دانش آموزان پایه سوم**	۱۳۹۱	زیر جدیان ونیلی احمدآبادی
۸۳	مقاله	آیا طراحی وبرنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی در تلفیق با درس جغرافیا امکان‌پذیر است؟	۱۳۹۰	اسدیان، صادقی بروجردی ویوسفی
۸٤	مقاله	طراحی وتدوین برنامه درسی هنر بر اساس رویکرد تلفیق هنر وعلوم با تأکید بر مفهوم تولید هنری در پایه‌های چهارم وپنجم ابتدایی	۱۳۹۰	شرفی
۸۵	مقاله	الگوی بهینه برنامه‌ی درسی مهارت‌های زندگی برای دوره‌ابتدایی	۱۳۸۹	ادیب
۸٦	مقاله	سازماندهی محتوای دروس تاریخ، جغرافی وتعلیمات مدنی در پایه چهارم ابتدایی مبتنی بر رویکرد میان رشته‌ای	۱۳۸۸	حسن‌زاده، پور شافعی وآیتی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کد	قالب	موضوع/ عنوان	سال	نویسنده
۸۷	مقاله	نقش تلفیق در برنامه درسی پایه اول ابتدایی	۱۳۸۷	سلیمانی، سیف نراقی, شریعتمداری و نادری
۸۸	مقاله	تأثیر تلفیق محتوای چهار بخش اصلی کتاب علوم پایه اول راهنمایی بر اساس رویکرد سازمان‌دهی تلفیقی (از نوع پروژه) بر پیشرفت تحصیلی ورشد اجتماعی دانش آموزان	۱۳۸۷	جعفری ثانی، قربانی
۸۹	مقاله	نظرگاه‌ها، الگوها ورویکردهای طراحی برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی	۱۳۸٦	جوادی پور، علی عسگری، کیامنش وخیبری
۹۰	مقاله	بررسی برنامه‌های درسی تلفیقی علوم و مفاهیم اخلاقی در کشورهای آمریکا، کانادا واسترالیا به‌منظور ارائه نمونه‌های تلفیقی برای دوره ابتدایی ایران	۱۳۸۵	شعبانی
۹۱	پایان‌نامه	طراحی الگوی برنامه درسی تلفیقی ومقایسه آن با برنامه‌های درسی موجود دوره ابتدایی در نظام آموزشی ایران	۱۳۸۰	احمدی، مهر محمدی، فردانش وگویا

یافته‌ها

در راستای سؤال پژوهش: تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی چه کاربردی دارد؟ بررسی مطالعات مرتبط با تلفیق در دوره ابتدایی حاکی از آن است که تلفیق کاربردهای مختلفی در برنامه درسی دوره ابتدایی دارد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

جدول شماره ۲. مضمون‌های مرتبط با کاربرد تلفیق در برنامه درسی تربیت‌بدنی

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
به‌کارگیری رویکرد تلفیق در آموزش تربیت‌بدنی	تلفیق در آموزش تربیت‌بدنی	استفاده از رویکرد تلفیقی در برنامه درسی تربیت‌بدنی	۷۸
		شیوه آموزشی تربیت‌بدنی با روش تلفیقی	۳۲
		تلفیق حرکات ورزشی در کلاس‌های تربیت‌بدنی	۳۷
		طراحی برنامه درسی با رویکرد تلفیقی	۸۹
		استفاده از تلفیق در آموزش حرکات بدنی	٤۸
		استفاده از رویکرد تلفیقی در برنامه درسی تربیت‌بدنی	۱۹
تلفیق درس تربیت‌بدنی با سایر دروس دوره ابتدایی	تلفیق تربیت‌بدنی با ریاضی	تلفیق تربیت‌بدنی با آموزش ریاضی	٦۷
		تلفیق درس تربیت‌بدنی با آموزش ریاضی	۲۲
		تلفیق ریاضی و تربیت‌بدنی	٤٤
		تلفیق برنامه درسی ریاضی وتربیت‌بدنی	۵۸
	تلفیق درس تربیت‌بدنی با دروس علوم تجربی، جغرافیا و زبان	آموزش تلفیقی تربیت‌بدنی و علوم تجربی	٦٦
		تلفیق درس جغرافیا با درس تربیت‌بدنی	۸۳
		تلفیق محتوای تربیت‌بدنی با یادگیری	۵۷

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
		زبان دوم	

مطابق جدول ۲، تلفیق در آموزش تربیت‌بدنی وتلفیق تربیت‌بدنی با سایر دروس مانند، ریاضی، علوم، جغرافیا وزبان، از کاربردهای رویکرد تلفیق در برنامه درسی تربیت‌بدنی است.

جدول شماره ۳. مضمون‌های مرتبط با کاربرد فناوری اطلاعات وارتباطات در برنامه درسی دوره ابتدایی

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
تلفیق فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در برنامه درسی	تلفیق فناوری در برنامه‌های درسی	تلفیق فناوری در برنامه درسی مدارس	۵۳
		تلفیق فناوری در برنامه درسی	۹
		تلفیق فناوری در مدارس ابتدایی	۳۸
		تلفیق فناوری در آموزش ریاضی	٤۰
		تلفیق واقعیت‌های مجازی در برنامه درسی	۲۷
		تلفیق بازی دیجیتال در برنامه درسی	۳۰
		استفاده از فناوری در کلاس‌های درس	۵
		تلفیق فناوری در اجرای برنامه درسی	۸
		تلفیق علم وفنّاوری در برنامه‌های درسی	۸۰
		تلفیق علوم کامپیوتر ورباتیک	۷
		تلفیق فناوری با برنامه‌های درسی	۷۲
		تلفیق واقعیت‌های مجازی در پژوهش‌های علمی	۲۷
		تلفیق رباتیک در آموزش در مدارس ابتدایی	۵۰
	تلفیق فناوری در علوم، ریاضیات و اجتماعی	آموزش تلفیقی در علوم تجربی متکی بر فناوری	۲٦
		استفاده از فناوری توسط معلمان در آموزش ریاضیات	٤۰

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
		تلفیق ICT در آموزش ویادگیری درس مطالعات اجتماعی	٦٩
	تلفیق تلفن همراه و تابلت در آموزش	تلفیق برنامه یادگیری سیار (تلفن همراه) در آموزش زلزله وکاهش خطر بلایای طبیعی	٤٣
		تلفیق استفاده از تلفن همراه در توانایی نوشتاری	٤٢
		تلفیق آموزشی تلفن همراه در آموزش ویادگیری	٤٧
		تلفیق بازی در آموزش ریاضی	٥٢

طبق جدول ۳، فناوری اطلاعات وارتباطات کاربردی گسترده در برنامه درسی دوره ابتدایی داشته واز تلفیق فناوری در اجرای برنامه درسی، تلفیق فناوری در برنامه‌های درسی وتلفیق فناوری با سایر دروس ازجمله، ریاضیات، علوم ومطالعات اجتماعی را شامل می‌شود.

جدول ٤. مضمون‌های مرتبط با کاربرد تلفیق مهارت‌های زندگی در برنامه درسی دوره ابتدایی

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
آموزش مهارت‌های زندگی با استفاده از رویکرد تلفیق در برنامه‌های درسی دوره ابتدایی	تلفیق محتوای متعدد در برنامه‌های درسی دوره ابتدایی	تلفیق دانش محلی در برنامه درسی	٤
		تلفیق فرهنگ بومی در برنامه درسی	٦
		تلفیق آموزش‌های محیط زیستی در برنامه درسی	٧١
		تلفیق آموزش محیط‌زیست با علوم تجربی در مدارس ابتدایی	١١
		تلفیق یادگیری استم پروژه محور در یادگیری علوم	١٢
		الگوی بهینه برنامه درسی مهارت‌های زندگی	٨٥
		تلفیق تفکر محاسباتی در برنامه‌های درسی مدارس	١٣
		تلفیق استراتژی‌های یادگیری برای بالا بردن مهارت‌های تفکر	١٤

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
		تلفیق برنامه‌های مذهبی وارزش‌های اسلامی در خواندن ونوشتن	۱۶
		تلفیق تربیت اجتماعی در برنامه درسی	۱
		آموزش چند فرهنگی در دوره ابتدایی با رویکرد تلفیق	۲
		آموزش تلفیقی الگوی حل مسئله وافزایش تفکر خلاق	۷۶
		طراحی برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های زندگی با رویکرد تلفیق	۱۵
		تلفیق دانش کشاورزی با زبان، ریاضی و علوم	۱۷
		تلفیق تربیت اقتصادی در برنامه درسی	۱۸
		طراحی کیفی برنامه درسی آموزش مهارت‌های زندگی	۲۱
		تلفیق مهارت‌های زندگی در تربیت‌بدنی	۲۵
		تلفیق آموزش زندگی خانوادگی در برنامه درسی	۶۱
		تلفیق یادگیری تجربی جهت کاهش خطر بلایای طبیعی در برنامه درسی	۲۹
		ارائه الگوی مطلوب برنامه درسی تربیت زیست‌محیطی برای دوره ابتدایی	۳۵
		ارائه محتوای برنامه درسی کارآفرینی با رویکرد تلفیقی	۵۵
		تلفیق آموزش حقوق کودک در برنامه درسی مدارس ابتدایی	۵۸
		تلفیق موضوعات زیست‌محیطی و کشاورزی در برنامه درسی.	۷۱
		تلفیق برنامه درسی علوم و مفاهیم اخلاقی	۹۰

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مطابق جدول ٤. یکی از رویکردهای مورداستفاده در آموزش مهارت‌های زندگی در دوره ابتدایی، استفاده از رویکرد تلفیق است. تلفیق موضوعات زیست‌محیطی، مفاهیم اخلاقی، حقوق کودک، تربیت اقتصادی، آموزش زندگی خانوادگی ومهارت مواجهه با بلایای طبیعی، از نمونه مهارت‌های زندگی است که در برنامه‌های درسی تلفیق‌شده است.

جدول ٥. مضمون‌های مرتبط با طراحی وسازمان‌دهی برنامه‌های درسی

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
طراحی و سازمان‌دهی برنامه‌های درسی (تلفیق از درون و تلفیق از برون)	تلفیق در برنامه درسی توسط معلم	برنامه درسی علوم تلفیقی	٢٠
		تلفیق یادگیری تجربی در برنامه درسی	٢٦
		تلفیق در برنامه درسی	٤٩
		تلفیق روش‌های آموزشی	٨٢
		استفاده از روش‌ها وتکنیک‌های مختلف تلفیق توسط معلمان	٣١
		استفاده معلمان از انواع مدل‌های تلفیق	٣٤
		آموزش تلفیقی ریاضی	٤٥
		تلفیق ادبیات در آموزش و یادگیری ریاضی توسط معلم	١٠
		استفاده از دروس تلفیق‌شده در کلاس توسط معلمان	٧٥
		استفاده از روش تلفیقی در یادگیری درس علوم	٥٦
		استفاده از برنامه درسی تلفیقی	٧٠
		تلفیق جغرافیا، ریاضی و علوم	٢٨
		استفاده از مفاهیم مطالعات اجتماعی در پروژه‌ها وفعالیت‌های کلاسی	٢٣
	سازمان‌دهی	تلفیق برنامه‌های درسی پایه اول ابتدایی	٦٢
		تلفیق دروس در پایه دوم	٦٥
		تلفیق برنامه‌های درسی	٣٦

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
		طراحی الگوی برنامه درسی تلفیقی دوره ابتدایی	۹۱
		استفاده از بسته‌های آموزشی تلفیقی جهت بهبود عملکرد سواد نوشتن	۷۳
		توجه ویژه به استفاده از برنامه‌های درسی تلفیقی در دوره ابتدایی	۷۷
		استفاده از برنامه‌های تلفیقی در پایه ششم	٦٤
		سازمان‌دهی محتوای دروس با رویکرد میان‌رشته‌ای	۸٦
		تلفیق در برنامه‌های درسی پایه در کلاس اول	۸۷
		تلفیق و سازمان‌دهی محتوای کتاب علوم پایه اول	۸۸
		تلفیق برنامه درسی	۳

مطابق جدول ۵، کاربرد تلفیق در سازمان‌دهی برنامه درسی توسط معلمان در کلاس درس (اجرای برنامه درسی) وهمچنین، سازمان‌دهی و طراحی برنامه درسی دوره ابتدایی با رویکرد تلفیقی توسط برنامه ریزان درسی است.

جدول ٦، کاربرد تلفیق در برنامه درسی هنر دوره ابتدایی

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
تلفیق برنامه‌های درسی در هنر و با هنر	تلفیق در برنامه درسی هنر	طراحی و تدوین برنامه درسی هنر با رویکرد تلفیقی	81
		طراحی آموزشی درس هنر به روش تلفیقی	41
		تلفیق هنر با برنامه درسی علوم تجربی در پایه ششم ابتدایی	84

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

مضامین			
مضمون سطح سوم	مضمون سطح دوم	مضمون سطح اول	کد مقاله
		تلفیق مفاهیم علوم تجربی با هنر	٧٤
		تلفیق در برنامه درسی تربیت هنر	٣٣
		تلفیق در آموزش هنر (تلفیق هنرها)	٤٦
		تلفیق تولید هنری با مفاهیم علوم تجربی	٨٠
		تلفیق هنر و ریاضی	٦٨
	تلفیق برنامه‌های درسی با هنر	تلفیق موسیقی در برنامه درسی وبهبود سواد خواندن	39
		استفاده از هنر در آموزش ریاضی	63
		تدریس در کلاس‌های تلفیق‌شده با هنر	59

با توجه به جدول شماره ٦، تلفیق در آموزش هنر وبرنامه درسی هنر دوره ابتدایی جایگاه خاصی را به خود اختصاص داده است.این کاربردها شامل تلفیق در برنامه درسی هنر (طراحی وتدوین برنامه درسی آموزش هنر با رویکرد تلفیقی) وتلفیق برنامه‌های درسی با هنر (تلفیق ریاضی وهنر، موسیقی وادبیات، تلفیق تولید هنری با مفاهیم علوم تجربی) را در برمی‌گیرد. شکل شماره ١، حاصل فراترکیب پژوهش‌های انجام‌گرفته در حوزه کاربرد تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی را نشان می‌دهد.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

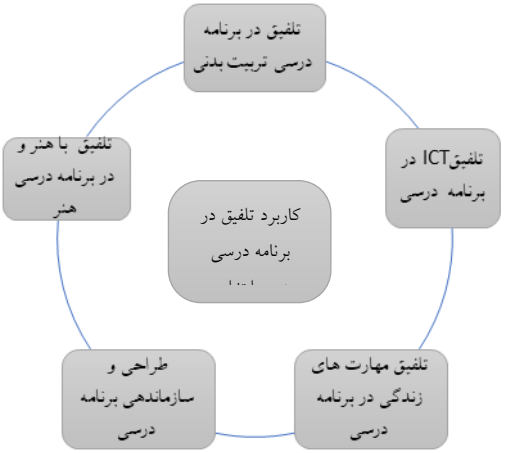

شکل ۱. کاربردهای رویکرد تلفیق در برنامه‌های درسی دوره ابتدایی

۱-تلفیق ICT (فناوری اطلاعات وارتباطات) در برنامه‌های درسی دوره ابتدایی: دانش آموزان ومعلمان می‌توانند با کاربرد فناوری به منابع یادگیری وسیعی دست یابند، انگیزه یادگیری خود را افزایش داده وشکل‌های مختلف یادگیری را مورداستفاده قرار دهند (رحمانی، موحدی نیا وسلیمی، ۲۰۰۶). یادگیری زبان دوم با استفاده از تلفیق فناوری تلفن همراه می‌تواند منجر به بهبود نگرش دانش آموزان وتوانایی نوشتن شده وموانع یادگیری را کمتر کند (Ubanks,Yeh & Tseng, 2018). تلفیق بازی‌های آموزشی در برنامه درسی، موجب پشتیبانی عاطفی برای دانش آموزان منزوی وطراحی‌هایی برای جلب‌توجه دانش آموزان ومعلمان به موضوعات بااهمیت شود. تلفیق فناوری اطلاعات وارتباطات در برنامه درسی موجب پشتیبانی از معلمان برای حمایت از فرهنگ کلاس ویادگیری اجتماعی وهمچنین، امکان همکاری، رقابت وخدمت به معلم به‌عنوان همیار معلم را به دانش آموزان می‌دهد (Peddycrd, Liu, Z. Cateté, V. Vandenberg, J. Barnes. LynchC. F. & Rutherford,2018)

۲-کاربرد رویکرد تلفیق در آموزش مهارت‌های زندگی: در رویکرد تلفیقی، مهارت‌های زندگی در محتوای برنامه درسی ودروس مختلف تلفیق می‌شوند تا ارتباط مطالب درسی با واقعیات زندگی ونیازهای زندگی دانش‌آموز حفظ شود ودرنتیجه این ارتباط، یادگیری معنادار اتفاق می‌افتد. تلفیق آموزش مواجهه با بلایای طبیعی مانند

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

برنامه یادگیری سیار (استفاده از تلفیق تلفن همراه)، می‌تواند ابزار مؤثری برای آموزش زلزله باشد، زیرا اطلاعات زلزله را به شیوه تعاملی‌تری نشان می‌دهد (Winarni & Purwandari, 2018) . در دوره ابتدایی یادگیری علوم با آموزش حفاظت محیط‌زیست تلفیق می‌شود(Sukma, Ramadhan, & Indriyani, 2020) .**تلفیق محتوای متعدد در برنامه درسی دوره ابتدایی ازجمله دانش کشاورزی ، حقوق کودک، تربیت اقتصادی می‌تواند علاوه بر بالا بردن دانش، به آموزش مهارت‌های زندگی نیز منجر شود.تلفیق** دانش کشاورزی با زبان تایلندی، ریاضیات وعلوم بر دانش کشاورزی دانش آموزان کلاس اول ابتدایی تأثیر دارد ونگرش مثبت‌تری نسبت به کشاورزی در دانش آموزان ایجاد می‌کند. برای تلفیق آموزش حقوق کودک در برنامه درسی دوره ابتدایی، صلاحیت حرفه‌ای معلم ودر دسترس بودن مواد آموزشی مهم است (Mutambo, 2016).

۳-**طراحی وسازمان‌دهی برنامه‌های درسی:** یکی از کاربردهای تلفیق در طراحی وسازمان‌دهی برنامه درسی دوره ابتدایی تلفیق در اجرای برنامه درسی توسط معلمان است. معلمان رویکردهای مختلفی را برای تلفیق برنامه درسی در پیش می‌گیرند واز رویکرد فرا رشته‌ای طرفداری می‌کنند (Kneen, Breeze, Davies-Barnes, John, & Thayer, 2020). تلفیق ریاضیات وداستان که از نوع تلفیق در اجرای برنامه درسی است واکثر معلمان مزایای بالقوه این روش را تائید کرده‌اند (Farrugia& Trakulphadetkrai, 2020). تلفیق در طراحی وسازمان‌دهی برنامه درسی توسط برنامه ریزان (تلفیق از برون) نامیده می‌شود. یافته‌های پژوهش رضوی وهمکاران (۱۳۹۵)، نشان داد که امکان اجرای برنامه‌های درسی تلفیقی در پایه دوم وجود دارد.

٤-**تلفیق در هنر وتلفیق با هنر:** حدود سی سال قبل هیوبنر[1] (۱۹٦٦) زبان زیباشناختی را به‌عنوان یک‌زبان مهم وجایگزین برای آنچه جریان یا فن تایلری خوانده می‌شد،

[1].Huebner

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

معرفی کرد. ماکسین گرین[1] همانند الیوت آیزنر[2] یک دیدگاه زیباشناختی – هنرمندانه به برنامه درسی دارد (فتحی واجارگاه،۱۳۹۲). از کاربردهای تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی، تلفیق در برنامه درسی هنر وتلفیق انواع برنامه درسی با هنر را در برمی‌گیرد. پژوهش لارا[3] (۲۰۱۷) واریکا[4] (۲۰۱٦) نشان می‌دهد، تلفیق هنر دانش‌آموز محور بوده ودانش آموزان را قادر می‌سازد تا یادگیری خود را کنترل کنند، احترام به همسالان را برمی‌انگیزد واعتمادبه‌نفس را ایجاد می‌کند. جی (۲۰۱٦)، تلفیق هنر را یک استراتژی آموزشی دانسته که دانش آموزان از آن استقبال می‌کنند ومعلمان نیز از تدریس در محیط‌های تلفیق‌شده با هنر لذت می‌برند. تدریس معلم در مؤلفه‌های تربیت هنری، پرورش حواس وایجاد حس زیباشناسی وخلق آثار هنری نتایج مثبت ومعناداری در درس علوم داشته وباعث رشد این خصوصیات در دانش آموزان شده است (سیف نراقی، انتظامی ونادری،۱۳۹٤).

۵-**تلفیق در برنامه درسی تربیت‌بدنی:** در دوره ابتدایی الگوهای آموزش حرکات بدنی، تعلیم وتربیت از طریق بازی، آموزش‌وپرورش مبتنی بر فعالیت وآموزش بر مبنای رشد به‌عنوان الگوهای واحد شناخته‌شده‌اند (جوادی پور، علی عسگری، کیامنش و خیبری، ۱۳۸٦).یکی از کاربردهای تلفیق در برنامه درسی تربیت‌بدنی، تلفیق در اجرای برنامه درسی، مانند تلفیق حرکات ورزشی در اجرای برنامه درسی است. برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی را می‌توان به‌صورت تلفیقی طراحی نمود (یاقوتی، حمیدی پور، جوادی، ۱۳۹۲، یاقوتی، جوادی پور، خسروی، ۱۳۹۸).از کاربردهای تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی، تلفیق سایر برنامه‌های درسی با درس تربیت‌بدنی است . پژوهش اسدیان وهمکاران (۱۳۹۲) نشان داد دانش‌آموزانی که ریاضی وجغرافی را به شیوه تلفیق با درس تربیت‌بدنی آموزش دیدند، در یادگیری شناختی دروس ریاضی وجغرافی وحیطه‌های آن‌ها موفق‌تر بودند وتوانستند به سطوح بالاتری از

[1] Greene
[2].Eisner
[3].Lara
[4].Erica

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

تفکر ویادگیری دست یابند. یافته‌های پژوهش طلوعی، فهیمی، طیبی ثانی ومرسل (۱٤۰۰) حاکی از آن است که تلفیق علوم باتربیت بدنی به یادگیری بیشتر منجر خواهد شد. با توجه به اجرای فعالیت‌های تلفیقی ورزشی در مدرسه ومزایای این فعالیت‌ها برای دانش آموزان پس از طولانی شدن کار روی صندلی در کلاس، فعالیت‌های تلفیقی ورزشی باید در طول روز به‌طور منظم در اختیار دانش آموزان قرار گیرد (Goh, Brusseau, & Hannon,2018).

بحث ونتیجه‌گیری

پژوهش حاضرباهدف بررسی کاربردهای تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی انجام شد. یافته‌ها نشان داد کاربرد تلفیق در پنج حوزه برنامه درسی دوره ابتدایی کاربرد دارد که عبارت‌اند از:۱(تلفیق ICT (فناوری اطلاعات وارتباطات) در برنامه درسی ابتدایی. به‌عنوان‌مثال: تلفیق فناوری در برنامه‌درسی علوم، ریاضی ومطالعات اجتماعی. تلفیق تلفن همراه ولب تاپ در آموزش. تلفیق فناوری اطلاعات وارتباطات یکی از ابعاد گسترده تلفیق در برنامه درسی است. پژوهش‌های آبدین (۲۰۱۸)، وو، گو، ونگ وزنگ (۲۰۱۹)، مانینگ (۲۰۱۷) نشان داد، تلفیق فناوری در آموزش ریاضیات، معلمان را ملزم می‌کند که شیوه‌های تدریس خود را با نوآوری‌های مداوم فناوری هماهنگ کنند (Abdin,2018).۲) کاربرد رویکرد تلفیق در آموزش مهارت‌های زندگی برای مثال، تلفیق محتوای متنوع در برنامه‌های درسی .مانند تلفیق محتوای کارآفرینی، حقوق کودک، موضوعات زیست‌محیطی، مفاهیم اخلاقی، تربیت اقتصادی، مهارت‌های حل مسئله در برنامه‌های درسی. نتایج پژوهش‌های عقیلی (۱۳۹۹)، مونجیاتون (۲۰۲۰)، سوکما (۲۰۲۰)، ین (۲۰۲۰)، رجبی ورزنی (۲۰۲۰)، کاسماواتی (۲۰۲۰) نشان‌دهنده تلفیق مهارت‌های زندگی در برنامه‌درسی است که با نتایج این پژوهش همراستا است.۳) طراحی وسازمان‌دهی برنامه‌درسی،۱) تلفیق در اجرای برنامه درسی مانند آموزش تلفیقی ریاضی، جغرافیا وعلوم. تلفیق ادبیات در آموزش ویادگیری ریاضی. ۲)تلفیق در سازمان‌دهی برنامه‌درسی، مانند تلفیق وسازمان‌دهی محتوا علوم پایه اول وتلفیق دروس پایه دوم. بسته‌های آموزشی تلفیقی، طراحی الگوی برنامه درسی تلفیقی،

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

تلفیق در برنامه درسی پایه اول. پژوهش‌های سلیمانی (۱۳۹۵)، رضوی (۱۳۹۵)، کاستلی (۲۰۱۵)، شرفی (۱۳۹۰) بیانگر کاربرد تلفیق در طراحی وسازمان‌دهی برنامه‌های درسی دارد وبا نتایج این پژوهش همسو است. پژوهشگران نشان می‌دهند که دروسی که با رویکرد تلفیقی است، اغلب جایگزین‌های مؤثری برای برنامه درسی موضوعی هستند. برنامه‌های درسی تلفیق‌شده، مهارت‌های تفکر انتقادی را افزایش می‌دهند، بین موضوعات ارتباط برقرار می‌کنند ومحتوا را به دنیای واقعی مرتبط می‌کنند (Costley,2015)

٤) تلفیق در هنر وتلفیق با هنر.۱)تلفیق در هنر مانند طراحی آموزشی درس هنر به روش تلفیقی. ۲)تلفیق با هنر مانند تلفیق هنر با برنامه درسی علوم تجربی، تلفیق هنر وریاضی، تلفیق هنر در برنامه درسی وبهبود سواد خواندن . استفاده از هنر در برنامه درسی با دیدگاه آیزنر (۱۹۸٤)، فوشی (۱۹۷۴) همچنین، یافته‌های پژوهش گرمابی، ملکی، بهشتی وافهمی (۱۳۹٤)، لارا (۲۰۱۷) حاکی از قابلیت هنر وزیباشناسی به‌عنوان یک پارادایم وچشم‌انداز برای برنامه درسی است. از هنرها می‌توان برای آموزش استفاده کرد ونه‌فقط به‌عنوان فعالیت‌هایی که یادگیری را تقویت می‌کنند، بلکه به‌عنوان وسیله اصلی که دانش آموزان از طریق آن دانش را پردازش می‌کنند استفاده می‌شود (Martin,2017)

۵) تلفیق در برنامه درسی تربیت‌بدنی.۱) تلفیق تربیت‌بدنی با سایر برنامه‌های درسی، مانند تلفیق درس تربیت‌بدنی با علوم، جغرافیا، زبان وریاضی.۲) تلفیق در آموزش تربیت‌بدنی مانند تلفیق در حرکات ورزشی. شیوه آموزشی تربیت‌بدنی تلفیقی یکی از روش‌های نوظهور در بخش آموزش است. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش حاجی رستملو (۲۰۲۰)، اسدیان (۱۳۹۰)، یاقوتی (۱۳۹۸)، گو (۲۰۱۸)، کرونین (۲۰۱٦) میرسلیمانی (۱۳۹۸) همسو است. چارچوب یادگیری زبان (به روش تلفیق محتوای آموزش زبان وفعالیت‌های تربیت‌بدنی)، سرگرم‌کننده ومبتنی بر بازی، منجر به مزایای مثبت بسیاری برای دانش آموزان است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

بیشترین کاربرد تلفیق مربوط به تلفیق فناوری اطلاعات وارتباطات در برنامه درسی دوره ابتدایی وکمترین کاربرد در تلفیق هنر است.

با توجه به کاربرد گسترده تلفیق در برنامه درسی دوره ابتدایی ونوع تلفیق، لازم است مسئولین امر ومعلمان دوره ابتدایی بیش‌ازپیش به این امر توجه نموده، طراحی وسازمان‌دهی واجرای برنامه درسی را در این راستا هدایت نمایند واین مهم مستلزم آشنایی ایشان با کاربردهای تلفیق، نحوه تلفیق وانواع تلفیق است. ازاین‌رو، برگزاری دوره‌ها وکارگاههای آموزشی برای آشنایی معلمان ومسئولین ذی ریط، تشویق وترغیب معلمان برای استفاده از تلفیق درکنش پژوهی معلم ازجمله در اقدام پژوهی و درس پژوهشی ضروری است.

منابع:

- احمدی، پروین؛ مهر محمدی، محمود؛ فردانش، هاشم؛ گویا، زهرا (۱۳۸۰). **طراحی الگوی برنامه درسی تلفیقی ومقایسه آن با برنامه‌های درسی موجود دوره ابتدایی در نظام آموزشی ایران**، پایان‌نامه دکتری، دانشگاه تربیت مدرس.
- احمدی، غلامعلی وغیاث‌آبادی فراهانی، اکرم (۱۳۹۲). **بررسی نقش تلفیق در برنامه‌های درسی کلاس‌های چندپایه وارائه مثال موردی در این زمینه**، همایش ملی تغییر برنامه درسی دوره‌های تحصیلی آموزش‌وپرورش، بیرجند، https://civilica.com/doc/۳۸۶۳۷۳
- اسدیان، فاطمه؛ صادقی بروجردی، سعید؛ یوسفی، بهرام (۱۳۹۰)، **آیا طراحی وبرنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی در تلفیق با درس جغرافیا امکان‌پذیر است؟** *فصلنامه تحقیقات علوم ورزشی*، ۱(۳)، ۹۰ –۹۷
- انتظامی، مهسا؛ سیفی، نراقی؛ مریم؛ نادری، عزت اله (۱۳۹٤)، **بررسی عملکرد برنامه درسی مبتنی بر تربیت هنری در درس علوم تجربی پایه ششم ابتدایی با توجه به مؤلفه‌های نظام آموزشی در ایران**، *مطالعات برنامه درسی*، ۱۰(۳۷). ۱۰۳–۱۲۰.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

- پرویزی شاد، اکرم؛ احمدی، پروین (۱۳۹۷).**مطالعات تطبیقی برنامه درسی هنر دوره ابتدایی ایران وکانادا (ایالت انتاریو) وجایگاه رویکرد تلفیق در آن**،پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا
- جاهد، پریسا؛ سبحانی نژاد، مهدی؛ میرزا محمدی، حسن (۱۳۹٤). **بررسی صلاحیت‌های دانشی ومهارتی معلمان دوره ابتدایی برای به‌کارگیری برنامه‌های درسی تلفیقی**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شاهد.
- جعفری ثانی، حسین؛ قربانی، نرگس (۱۳۸۷). **تأثیر تلفیق محتوای چهار بخش اصلی کتاب علوم پایه اول راهنمایی بر اساس رویکرد سازمان‌دهی تلفیقی (از نوع پروژه) بر پیشرفت تحصیلی ورشد اجتماعی دانش آموزان دختر پایه اول راهنمایی**، *فصلنامه علمی نوآوری‌های آموزشی*، ۷(٤).
- جوادی پور، محمد؛ علی عسگری، مجید؛ کیامنش، علیرضا؛ خبیری محمد (۱۳۸٦). **نظرگاه‌ها، رویکردها و الگوهای طراحی برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی**، *اندیشه‌های نوین تربیتی*،۳(۳ و ٤)، ۱۳۵-۱۱۹.
- حاجی رستملو، حوریه؛ ایر تاش، علی‌محمد، صفانیا، علی‌محمد (۱۳۹۹). **تأثیر تلفیق درس تربیت‌بدنی با درس ریاضی بر یادگیری مهارت‌های بنیادی دانش آموزان دختر، فصلنامه *پژوهش در نظام‌های آموزشی***، ١٤، ۲۷-۹.
- حسن‌زاده، مرضیه؛ پورشافعی، هادی؛ آیتی، محسن (۱۳۸۸). **سازمان‌دهی محتوای دروس تاریخ، جغرافی و تعلیمات مدنی در پایه چهارم ابتدایی با رویکرد بین‌رشته‌ای**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بیرجند
- حمزه لو، زهره.(۱۳۹۲). **بررسی رابطه بین گرایش معلمان دوره ابتدایی به تلفیق در برنامه درسی با دیدگاه‌های تربیتی آنان**، همایش ملی تغییر برنامه درسی دوره‌های تحصیلی آموزش‌وپرورش، بیرجند،https://civilica.com/doc/۳۸٦۲۹۷

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

- خداداده، ندا و موسوی، فرانک (۱۳۹۵). **ارتقاء یادگیری، روحیه‌ی رقابت و همکاری و نگرش‌های صمیمانه از طریق رویکرد آموزش تلفیقی تربیت‌بدنی بر علوم تجربی برمبنای بازی‌های گروهی**، اولین همایش ملی مطالعات کاربردی در علوم ورزشی، تنکابن،https://civilica.com/doc/۷۰۸۵۱۷

- خوش‌نشین، زهره (۱۳۹٦). **تأثیر آموزش تلفیقی بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس علوم، نشریه علمی فناوری آموزش**، ۱۲(۳)، ۲٤۲-۲۳۳

- زبرجدیان، زهره؛ نیلی احمدآبادی، محمدرضا (۱۳۹۱). **مقایسه تأثیر آموزش به روش نقشه‌های مفهومی به‌عنوان یک روش مبتنی برساخت‌گرایی با روش تلفیقی بر یادگیری درس علوم دانش آموزان پایه سوم استان البرز (مجری ارزشیابی توصیفی)**، فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۸، (۲٦). ۱۰٦-۸٤.

- رجبی ورزنی، مریم؛ علی عسگری, مجید؛ قاسمی، حمید (۱۳۹۹). **طراحی الگوی برنامه درسی مبتنی بر مهارت‌های زندگی یونسکو و آمادگی جسمانی با رویکرد تلفیقی**. *دوماهنامه علمی-پژوهشی راهبـــردهای آموزش در علوم پزشکی*، ۱۳(۵), ۵٤۷-۵۳۸.

- رحمانی، جهانبخش، موحدی نیا، ناصر، سلیمی، قربانعلی.(۱۳۸۵). **الگوی مفهومی نقش‌های آموزشی-تربیتی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش‌وپرورش**. *پژوهش در برنامه‌ریزی درسی*، ۱۰(۳), ٤۹-٦٦.

- رستمی مسنی، کورش؛ عباسی، عفت؛ حسینی خواه علی (۱۳۹۳). **بررسی امکان اجرای برنامه درسی تلفیقی در مقطع ابتدایی نظام آموزش‌وپرورش ایران**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه خوارزمی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

- رضوی، عصمت؛ آیتی، محسن؛ پورشافعی، هادی (۱۳۹۵). **امکان اجرای برنامه درسی به شیوه تلفیقی: مطالعه موردی پایه دوم ابتدایی**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند

- زارعی زوارکی، اسماعیل؛ احمدی، روشن (۱۳۹٤). **رویکرد یادگیری تلفیقی برای آموزش دانش آموزان با نیازهای آموزشی ویژه**، پژوهش در آموزش، ۱(۵)، ۸۵-۷۰.

- زارعی زوارکی، اسماعیل؛ طوفانی نژاد، احسان (۱۳۹٦). **بررسی تأثیر آموزش تلفیقی بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس ریاضی**، اندیشه‌های نوین تربیتی، شماره ۱، دوره ۱۳، ۹٤-۷٤.

- سویزی، مجتبی؛ حیدزادگان، علی‌رضا؛ سابقی، فرامرز (۱۳۹۱). **ارزشیابی برنامه درسی هنر دوره ابتدایی و ارائه مدل تلفیقی در برنامه درسی هنر**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان،

- شرفی، حسن (۱۳۸۹). **طراحی و تدوین برنامه درسی هنر بر اساس رویکرد تلفیق هنر و علوم با تأکید بر مفهوم تولید هنری در پایه‌ها چهارم و پنجم ابتدایی**، *فصلنامه تعلیم و تربیت*، شماره ۱۰٦، ۱۳۱-۱۰۵

- شرفی، حسن (۱۳۹۰). **طراحی و تدوین برنامه درسی هنر بر اساس رویکرد تلفیق هنر و علوم با تأکید بر مفهوم تولید هنری در پایه‌ها ابتدایی ی چهارم و پنجم**، *فصلنامه تعلیم و تربیت*، ۲۷(۲)، ۱۵۷-۱۷۸

- شورت، ادموند (۱۳۹٤). **روش‌شناسی مطالعات برنامه درسی**، ترجمه محمود مهر محمدی وهمکاران، تهران: سازمان مطالعه وتدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه مطالعات آموزش‌وپرورش

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

– صنیعی اسکویی، مریم؛ فتحی آذر، اسکندر؛ رضا پور، یوسف (۱۳۹٦). **بررسی ادراک معلمان دوره ابتدایی از برنامه درسی علوم تلفیقی**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تبریز.

– طهماسب زاده، شیخ لار، فتحی آذر، اسکندر، صنیعی، مریم (۱۳۹۸). **مطالعه پدیدار شناختی تجارب وادراک معلمان دوره ابتدایی از برنامه درسی علوم تلفیقی**، *پژوهش های برنامه درسی*. ۹(۱). ۱۳۹-۱۱۳.

– طلوعی خیبری، فاطمه؛ فهیمی نژاد، علی؛ طیبی ثانی؛ سید مصطفی؛ مرسل؛ باقر. (۲۰۲۱). **تاثیر برنامه درسی تلفیقی بر یادگیری درس علوم تجربی و مهارت تربیت بدنی پایه پنجم ابتدایی**. *فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی*, ۱۵(۲), ۷۳-۹٦.

– عزیزی، محمد، مختاری، نگار (۱۳۹٦). **آموزش کارآفرینی برای دانستن، انجام دادن و بودن در دوره ابتدایی با رویکرد تلفیقی**، *توسعه کارآفرینی*، ۱۰(٤)، ٦۳۵-٦٥٤.

– فاطمی، حمید؛ سلیمی، جمال؛ عزیزی، نعمت‌الله (۱۳۹٤). ب**ررسی نگرش معلمان در خصوص تلفیق فناوری با برنامه درسی: مطالعه موردی دوره ابتدایی**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه کردستان

– فتحی واجارگاه، کوروش (۱۳۹۲). **برنامه درسی به‌سوی هویت‌های جدید**، تهران: آییژ.

– فرند، فاطمه؛ قادری، مصطفی؛ سلیمی، جمال (۱۳۹۷). **تجربه معلمان دوره ابتدایی از انواع مدل‌های تلفیق برنامه درسی**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه کردستان.

– قندهاری، آزاده؛ مهر محمدی، محمود؛ طلایی، ابراهیم؛ فرجی، دیزجی؛ سجاد (۱۳۹۷). **بررسی تطبیقی تلفیق تربیت اقتصادی در برنامه درسی دوره ابتدایی در**

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

کشورهای اسکاتلند، چین و استرالیا و ارائه دلالت‌هایی برای تربیت اقتصادی در ایران، *فصلنامه تعلیم و تربیت*، ۳۵(۱۳۹)، ۸۰-۶۰.

- کارگزار، معصومه؛ مهر محمدی، محمود (۱۳۹۷). **طراحی وامکان‌سنجی الگوی مطلوب برنامه درسی تربیت زیست‌محیطی در دوره ابتدایی با رویکرد تلفیقی**، پایان‌نامه دکتری تخصصی، دانشگاه تربیت مدرس

- گرمابی، حسن علی؛ ملکی، حسن؛ بهشتی، سعید و افهمی، رضا (۲۰۱۶). **بازشناسی مؤلفه‌های زیبایی‌شناسی وهنر برای برنامه درسی از منظر منابع مکتوب ودیدگاه صاحب‌نظران**. *مطالعات برنامه درسی*، ۱۰(۳۹), ۴۹-۷۰.

- ماهرو زاده، طیبه، نورآبادی، سولماز (۱۳۹۳). **تلفیق علم وتکنولوژی در برنامه درسی دوره ابتدایی**، *پژوهش‌های تربیتی*، شماره ۲۳، پاییز و زمستان،۲۳-۱۸.

- محمودی، حیوا، عبدالله زاده، حسن، رحمتی، ملیحه (۱۳۹۸). **اثربخشی تلفیق روش یکپارچگی حسی و آموزش مستقیم درک مطلب بر تقویت حافظه فعال و دامنه توجه دانش‌آموزان نارساخوان**، *مجله ناتوانایی‌های یادگیری*، ۹(۱)، ۱۳۶-۱۱۹.

- مظفری، سید امیر احمد؛ صباغیان راد، لیلا، حاتمی، حجت (۱۳۹۰). **مقایسهٔ اثربخشی روش‌های تدریس سنتی و تلفیقی تربیت‌بدنی بر یادگیری درس علوم تجربی و توسعهٔ مهارت‌های اجتماعی دانش پسر مقطع دوم راهنمایی**، *فصلنامه رشد و یادگیری حرکتی – ورزشی*، ۲۳۰-۲۱۷

- مظفری، سید امیر احمد؛ صباغیان راد، لیلا، حاتمی، حجت (۱۳۹۳). **اثربخشی روش‌های تدریس سنتی و تلفیقی تربیت‌بدنی بر یادگیری درس علوم تجربی و توسعهٔ مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان پسر پایه دوم راهنمایی**، *رشد و یادگیری حرکتی*، ۶(۲)، ۲۲۹-۲۱۸.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

- معماری، امید؛ اناری نژاد، عباس؛ شمشیری، بایک (۱۳۹٦). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، پردیس شهید رجایی شیراز
- مهر محمدی، محمود (۱۳۹٦). ***سازگاری رویکرد تلفیق با نظریه ساخت‌وساز گرایی***، *در برنامه درسی: نظرگاه‌ها، رویکردها و چشم‌اندازها*، مهر محمدی، محمود و همکاران (۱۳۹٦)، تهران: سمت، چاپ هشتم.
- ملکی، حسن؛ حس‌علی گرمابی (۱۳۸۸). **جایگاه وکاربرد فناوری اطلاعات وارتباطات در برنامه درسی دوره ابتدایی ازنظر صاحب‌نظران ومعلّمان شهر تهران**. نوآوری‌های آموزشی، ۸(۳) , ۳۷-۵۲.
- میرسلیمانی، محمدحسین؛ آرین فر، ابراهیم (۱۳۹۷). **شیوه‌ی آموزشی تربیت‌بدنی تلفیقی مبتنی بر المپیزم**، *فصلنامه آموزش پژوهی*، ۱٤(۱۵)، ۸۰-٦٤
- نقدی، پرستو؛ ابراهیمی، آمنه؛ قدرتی، مژگان، (۱۳۹۵). **چگونگی تلفیق تدریس ریاضی وهنر در دوره ابتدایی**، پنجمین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی وعلوم اجتماعی، تهران،https://civilica.com/doc/526905
- هاشم زاده، طاهره؛ خنجر خانی، مسعود؛ حیدر زادگان، علیرضا (۱۳۹۷). *بررسی تأثیر رویکرد تلفیق برنامه درسی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر پایه چهارم شهرستان خاش*، *فصلنامه مطالعات روان‌شناسی تربیتی*، ۱٦(۳۳). ۱۷۰.
- همایونی بخشایش، نسرین؛ پیری، موسی، مهدیون، روح اله (۱۳۹۵). **ارزشیابی مقایسه‌ای کیفیت برنامه درسی مجزا وتلفیقی پایه ششم ابتدایی**، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.
- هوشمندان مقدم فرد، زهرا، شمس، علی (۱۳۹٤). **عوامل مرتبط با میزان تلفیق آموزش‌های محیط زیستی و کشاورزی در برنامه‌های درسی مدارس توسط معلمان ابتدایی شهر زنجان**، *علوم و تکنولوژی محیط‌زیست*، ۱٦(۲)، ۹۸-۱۰۰.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

- یاقوتی، حمیده، جوادی پور، محمد؛ خسروی، علی‌اکبر (۱۳۹۳). **ضرورت وامکان‌سنجی بکارگیری رویکرد تلفیقی در برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی،** *دو فصلنامه توسعه ومدیریت ورزش*،۱(٤)، ۱٦۰-۱٤۹

Abdulkarim, K. A. & Suud, F. M. (2020). **Evaluation of Madaris Curriculum Integration for Primary Muslim Education in Mindanao: An Assessment of The Influence of Psychology**. *International Journal of Islamic Educational Psychology, 1*(2), 89-100.

Abidin, Z. (۲۰۱۸). ***Teacher professional learning for technology integration in mathematics classrooms through online learning communities:*** a thesis presented in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy in Information Technology at Massey University, Albany, New Zealand. (Doctor of Philosophy (PhD) Doctoral), Massey University, Retrieved from http://hdl.handle.net/۱۵۱۲۳/۱۰۱۷۹

Adnan, W. I. W. Abd Wahid, N. Abd Majid, N. Jaafar, F. W. & Ismail, N. A. (۲۰۲۰). **Technology Integration in Implementing a Curriculum: Teachers' Beliefs and Willingness to Change**. Paper presented at the Journal of Physics: Conference Series.

Adriyawati, Utomo, E. Rahmawati, Y. & Mardiah, A. (2020). **Steam-project-based learning integration to improve elementary school students' scientific literacy on alternative energy learning**. *Universal Journal of Educational Research, 8*(5), 1863-1873. doi:10.13189/ujer.2020.080523

Ahmed, R. (2019). **Teachers' perception of integration/inclusion -for students in need of linguistic support**. Malmö universitet/Lärande och samhälle.

Alghamdi, A. K. (2017). **The effects of an integrated curriculum on student achievement in Saudi Arabia**. Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education, *13*(9), 6079-6100.

Alghamdi, J. & Holland, C. (2020). **A comparative analysis of policies, strategies and programmes for information and communication technology integration in education in the Kingdom of Saudi Arabia and the republic of Ireland.** Education and Information Technologies, *25*(6), 4721-4745.

Camilleri, P. (2017**). Minding the gap. Proposing a teacher learning-training framework for the integration of robotics in**

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

primary schools. Informatics in Education-An International Journal, *16*(2), 165-179.

Costley, K. C. (2015). **Research Supporting Integrated Curriculum: Evidence for Using This Method of Instruction in Public School Classrooms**. Online Submission.

Cruz, E. (٢٠١٨). **Pupils' representations about the curricular integration of ICT in primary school education**. Educacao e Pesquisa, ٤٤(١). doi:١٠,١٥٩٠/S٠-٤٦٣٤٢٠١٧٠٧١٥٧٩٥١-١٦٧٨

De Koster, S. Volman, M. & Kuiper, E. (2017). **Concept-guided development of technology in 'traditional' and 'innovative' schools: quantitative and qualitative differences in technology integration**. Educational Technology Research and Development, *65*(5), 1325-1344. doi:10.1007/s11423-017-9527-0

DiDomenico, J. (٢٠١٧). **Effective integration of music in the elementary school classroom**. ie: inquiry in education, ٩(٢), .٤

Dionne, L. E. (٢٠١٨). ***PRINCIPALS' PERCEPTIONS OF ARTS EDUCATION IN PUBLIC ELEMENTARY SCHOOLS IN SOUTHEASTERN VIRGINIA.* (DOCTOR OF PHILOSOPHY**), College of Hampton University, Retrieved from http://pqdtopen.proquest.com/#viewpdf?dispub= ١٠٨٢٩٠٠٩

Eisner,Elliot.w. (*1982*)**. Educational Emagination**.New York: The Macmillan Company

Erica, R. (٢٠١٦). ***AN ANALYSIS OF THE EFFECTS ARTS INTEGRATION HAS ON STUDENTS' DEVELOPMENT OF SELF-CONCEPT IN THE ELEMENTARY MATHEMATICS CLASSROOM*.Master of Arts in Education,** California State University, Northridge,

Eubanks, J. F. Yeh, H. T. & Tseng, H. (٢٠١٨). **Learning Chinese through a twenty-first century writing workshop with the integration of mobile technology in a language immersion elementary school**. *Computer Assisted Language Learning*, ٣١(٤), ٣٦٦-٣٤٦. doi:٠٩٥٨٨٢٢١,٢٠١٧,١٣٩٩٩١١/١٠,١٠٨٠

Farrugia, M. T. & Trakulphadetkrai, N. V. (2020). **Maltese teachers' beliefs concerning the integration of children's literature in mathematics teaching and learning**. *Cogent Education*, *7*(1). doi:10.1080/2331186X.2020.1817253

Foshay.Arthur.w. (1974). **Toward human curriculum.**American educational research Association

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

Fouze, A. Q. & Amit, M. (2017**). Development of mathematical thinking through integration of ethnomathematic folklore game in math instruction**. EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education, 14(2), 617-630.

Goh, T. L. Fu, Y. Brusseau, T. & Hannon, J. (۲۰۱۸). **On-task behavior of elementary students during movement integration.** Journal of Physical Education and Sport, ۱۸(۱), .۱۰۶-۱۰۳

Govender, N. & Mutendera, G. (۲۰۲۰). **Teachers' and custodians' views and dilemmas arising thereof regarding the integration of indigenous knowledge in the primary school**. *AlterNative: An International Journal of Indigenous Peoples,* ۱۶(٤), .۳٦۸-۳٥٦

Heafner, T. L.)2018) .**Elementary ELA/social studies integration: Challenges and limitation**s. *The Social Studies,* ۱۰۹(۱), .۱۲-۱

Holley, K. (2017). **Interdisciplinary curriculum and learning in higher education**. In Oxford research encyclopedia of education

J, b. S. (2016). **Teacher Perception of Student Engagement in an Arts-Integrated Classroom. (Doctor of Education)**, Education Faculty of Lindenwood University in partial fulfillment

Kenyon, J. (۲۰۱۹). **Linking geography with mathematics and science: Curriculum integration in a primary school (enquiry-based geographical study).** In Primary School Geography *(۱۹۹٤)* (pp. ۱۳٥-۱۲۱): Taylor and Francis.

Kjellsdotter, A. (2020). **What matter (s)? A didactical analysis of primary school teachers' ICT integration**. *Journal of Curriculum Studies, 52*(6), 823-839.

Kneen, J. Breeze, T. Davies-Barnes, S. John, V. & Thayer, E. (۲۰۲۰). **Curriculum integration: the challenges for primary and secondary schools in developing a new curriculum in the expressive arts**. The Curriculum Journal, ۳۱(۲), .۲۷٥-۲٥۸

Kusumastuti, F. A. Rombot, O. & Ariesta, F. W. (2019). **The effect of stem integration on primary school students' scientific literacy.** International Journal of Scientific and Technology Research, *8*(12), 1551-1553.

*Lara, T. V. (2017). **Arts Integration, Common Core, and Cultural Wealth: An Ethnographic Case Study of a Title I Elementary School** (Doctoral dissertation, UCLA).*

Lufungulo, S. E. (۲۰۱٥). **Primary School Teachers' attitudes towards ICT integration in social studies: A study of Lusaka and**

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

Katete Districts. University of Zambia, Retrieved from http://hdl.handle.net/٤١٩٨/١٢٣٤٥٦٧٨٩

Martin, B. H. (2017). **Teaching the arts as a second language: A school-wide policy approach to arts integration**. *Arts Education Policy Review*, *118*(2), 116-122.

Martin, R. & Murtagh, E. (٢٠١٧). **Active classrooms: A cluster randomized controlled trial evaluating the effects of a movement integration intervention on the physical activity levels of primary school children**. Journal of Physical Activity and Health, ١٤(٤), -٢٩٠ ٣٠٠. doi:١٠,١١٢٣/jpah.٠٣٥٨-٢٠١٦

Meletiou-Mavrotheris, M. Varnava, C. & Paparistodemou, E. (٢٠١٧). **Adopting a systemic approach to the instructional integration of mobile devices: The Case Study of a Primary School in Cyprus**. Paper presented at the ١٦th World Conference on Mobile and Contextual Learning, mLearn .٢٠١٧

Munjiatun, Noviana, E. Zufriady, Erlisnawati, & Antosa, Z. (2020). **TAM Integration In Thematic Learning; Preliminary Study Of Eco-Culture Learning In Primary Schools**. International Journal of Scientific & Technology Research, *9*, 2042-2046.

Munyengabe, S. Yiyi, Z. Haiyan, H. & Hitimana, S. (2017). **Primary teachers' perceptions on ICT integration for enhancing teaching and learning through the implementation of One Laptop per Child Program in primary schools of Rwanda**. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education, 13(11), 7193-7204.*

Mutambo, C. (2016). **School-Based Factors Influencing Integration Of Child's Rights In Public Primary Schools In Kakamega South Sub-County, Kakamega County, Kenya Cecilia Mutambo**. University of Nairobi, Retrieved from http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/us/

Mutasa, S. & Coetzee, C. (٢٠١٩). **Exploring the use of experiential learning in promoting the integration of disaster risk reduction into primary school curriculum: A case of Botswana. Jamba**: Journal of Disaster Risk Studies, ١١(١), ٨-١. doi:١٠,٤١٠٢/JAMBA.V١١I١,٤١٦

Ní Chróinín, D. Ní Mhurchú, S. & Ó Ceallaigh, T. (٢٠١٦). **Off-balance: the integration of physical education content learning and Irish language learning in English-medium primary schools in Ireland**. Education ١٣-٣, ٤٤(٥), .٥٧٦-٥٦٦

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

Ollila, J. & Macy, M. (۲۰۱۹). **Social studies curriculum integration in elementary classrooms: A case study on a Pennsylvania Rural School**. The Journal of Social Studies Research, ٤٣(١), .٤٥-٣٣

requirements for the degree Doctor of Education, UNIVERSITY OF CALIFORNIALos Angeles,

Riley, N. Lubans, D. R. Holmes, K. & Morgan, P. J. (۲۰۱٦). **Findings from the EASY minds cluster randomized controlled trial: evaluation of a physical activity integration program for mathematics in primary schools**. Journal of Physical Activity and Health, ١٣(٢), .٢٠٦-١٩٨

Rosenfeld, M. (۲۰۱۳). **Making math and making dance: A closer look at integration**. Teaching Artist Journal, ١١(٤), .٢١٤-٢٠٥

Satiansiriwiwat, S. Intorrathed, S. & Siriwan, N. (2018). **Integration of agricultural knowledge with the Thai Language, Mathematics, and Science subjects for first-year elementary school of Thailand.** *The New Educational Review*, *51*(1), 41-52.

Siamubi, P. M. (۲۰۱۷). **CONSTRAINTS OF INTEGRATED SCHOOL CURRICULUM ON THE TEACHING AND LEARNING OF PHYSICAL EDUCATION IN SELECTED PRIMARY SCHOOLS IN KABWE DISTRICT**. (Master of Education in Primary Education), UNIVERSITY OF ZAMBIA LUSAKA Retrieved from http://dspace.unza.zm/handle/...٥٦٠٤/١٢٣٤٥٦٧٨٩

Sukma, E. Ramadhan, S. & Indriyani, V. (2020). **Integration of environmental education in elementary schools**. Paper presented at the 2nd International Conference on Research and Learning of Physics, ICRLP 2019...

Titikusumawati, E. Sa'dijah, C. As'ari, A. R. &, S. H. (2020). **The effectiveness of the integration of open-ended and collaborative (OE-C) learning strategies in reducing gaps of elementary school students' creative thinking skills(Article**). Elementary Education Online, Volume *19, Issue 1,* (1,202), 198-207.

Wall, A. & Leckie, A. (2017**). Curriculum Integration: An Overview. Current** Issues in Middle Level Education, 22(1), 36-40.

Winarni, E. W. & Purwandari, E. P. (2018). **Disaster risk reduction for earthquake using mobile learning application to improve the students understanding in elementary school**. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, *9*(2), 205-205.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

Winarni, E. W. Purwandari, E. P. Lusa, H. & Dadi, S. (۲۰۱۸). **The Impact of Thematic Learning Integrated ICT in Tabot Bengkulu as Cultural Ceremony toward Social Interaction Knowledge in Elementary School**. Asian Journal of Education and Training, ٤(۲), ۷٤-۷۰.

Wu, J. Guo, R. Wang, Z. & Zeng, R. (2019). **Integrating spherical video-based virtual reality into elementary school students' scientific inquiry instruction: effects on their problem-solving performance**. Interactive Learning Environments, 1-14.

Yan, W. Liu, R. Israel, M. Sherwood, H. Fancsali, C. & Pierce, M. (۲۰۲۰). **School-wide integration of computational thinking into elementary schools: A cross-case study**. Paper presented at the ٥١st ACM SIGCSE Technical Symposium on Computer Science Education, SIGCSE ۲۰۲

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]